

KATALUNA ESPERANTISTO

OFICIALA ORGANO DE LA KATALUNA ESPERANTISTA
FEDERACIO KAJ DE LA INTERNACIAJ FLORAJ LUDOJ

La utilitat de l'Esperanto

En aquests últims mesos hem fet servir repetidament de tema per als nostres articles les converses tingudes a Barcelona amb ciutadans dels nous Estats d'Europa. Els nostres lectors deuran recordar els comentaris que hem escrit a propòsit d'una conversa amb un jove finlandès, i d'una altra conversa amb una senyoreta txeca. La cosa que no hem dit encara, i que volem dir avui, és que aquestes converses van ésser possibles gràcies a l'esperanto. Un amic català, excel·lent esperantista, ens féu d'interpret prop dels nostres interlocutors, que posseïen també perfectament l'idioma auxiliar internacional.

Aquests casos pràctics ens han demostrat d'una manera directa que l'esperanto té ja avui una utilitat innegable per a la comunicació entre homes de llengua diferent. Ni el jove finlandès ni la senyoreta txeca a què al·ludim sabien, a part de la pròpia llengua nadiua, altre idioma sinó l'esperanto. I com que ni la llengua finlandesa ni la llengua txeca tenen difusió extraterritorial, el llenguatge que els dos viatgers empraven, a través d'Europa, era l'esperanto. I ells, com tants centenars i tants milers d'esperantistes, poden anar pel món sense grans entrebancs, amb aquest lleuger bagatge lingüístic.

No és fàcil dir amb tota seguretat quin serà l'esdevenidor de l'esperanto. Però ha arribat aquest a un punt d'expansió i a un grau d'utilitat que el fan digne, almenys, d'un respecte provisional. A hores d'ara ens sembla completament fora de lloc el fer mofa de l'esperanto, com encara és costum, per part de molts, a Catalunya. Convé no confondre la causa de l'idioma internacional amb les extralimitacions i extravagàncies dels seus partidaris excessivament ingenus. Potser hi ha hagut per part d'alguns esperantistes una manifestació massa pueril d'entusiasmes, i s'ha caigut, en determinats casos, en una mena d'exhibició pintoresca de les coneixences esperantistes. De totes aquestes coses no en té cap culpa l'idioma compost pel doctor Zamenhof.

D'un editorial de «La Publicitat»

700 014-B

“KATALUNA ESPERANTISTO”

OFICIALA ORGANO DE

KATALUNA ESPERANTISTA FEDERACIO

Membra kotizajo: 3'50 p.; Grupoj: 1'20 por membro.

Jarabono: 6 p. enlande kaj 6 sv. fr. internacie. Provekzemplero 2 respondkuponoj

Federacia sidejo kaj redaktejo: carrer València, 245 - BARCELONA

FEDERACIAJ GRUPOJ

Esperantista Klubo Palma
Mesquida, 6 ent. Palma de Mallorca

Empordana Ebenajo
(Girona) Armentera

Esperanta Nesto
(Joventut Catòlica) Ripollet

Fratego
Placo Pi i Margall, 14. Vendrell

Ĝerona Espero
(Creu Roja) Girona

Lumon
St. Antoni, 64. Terrassa

Studenta Juneco
(Seminari) Girona

Aplec
Montserrat, 9, 1.er Sabadell

Bela Espero
Carretera de Vich, 41. Manresa

Esperanta Idealo
Mossèn Verdagner Sta. Coloma Farnés

Esperantista Amikeco
Plaça Bernardí, 10. Manlleu

Esperanta Burĝono
(Centre Democràtic) Rubí

Internacia Fratego
(Coop. La Colmena) Sta. Coloma Gramanet

Paco kaj Amo (Soc.)
Planeta, 16, pral. Barcelona

Barcelona Stelo
Marquès Duero, 101. Barcelona

Barcelona Esperanto-Societo
Bretón Herrerros, 18, 1. Barcelona

Esperantista Grupo «Sollerica» Soller

Artés: Sro. Manuel Monró

Armentera: Empordana Ebenajo

Banyoles: Sro. Joan Aulina

Figueres: Sro. Carles Varela

Girona: Sro. Josep M-a Dalmau

La Garriga: Sro. Joan Blancafort

Mahó: Sro. S. Ortega Barceló

Manlleu: Sro. Marian Vilardell

Manresa: Sro. Josep Albagés

Mataró: Sro. Francesc Torres

Motins de Rei: Sro. A. Canals

Monistrol de Montserrat: Sro. F. Orobitg, Pastro

Palafrugell: Sro. Francesc Sagrera

Palau de Montagut: Fino. Lluïsa Bargés

Palma de Mallorca: Sro. Narcís Bofill

Reus: Sro. Enric Agudé

Ripollet: Sro. Josep Planas, Pastro

Rubí: Sro. Joan Ratés

Sabadell: Sro. J. Bracons

St. Adrià del Besòs: Sro. S. Arnella

St. Martí Sapresa: Sro. Joan Rieradevall

Sta. Coloma de Farnés: Sro. Pere Costa

Sta. Coloma de Gramanet: Internacia Fratego

Sallent: Sro. Lluï Solé

Sóller: Sro. M. Arbona

St. Feliu de Pallarols: Sro. J. Collelldevall

Terrassa: Sro. Ramon Marsà

Teyà: Dro. Jacint Barrera

Vendrell: Fino. Maria Julivert

Vich: Sro. Pere Farrés

Vidreres: Sro. Josep Macià

Vilanova i Geltrú: Sro. Jaume Fort

Vilassar de Mar: Sro. Pere Domènech

LOKAJ DELEGITOJ

Ager: Fino. Maria Plans

Almúnia de Castellví: Sro. Pere Esvertit

Ametlla de Merola: Sro. Miquel Arpa

Ni bezonas delegiton en ĉiu loko kie ni havas membron. Fervoruloj bonvolu sin turni al la sekretario de K. E. F.

KATALUNA ESPERANTISTO

OFICIALA ORGANO

DE LA KATALUNA ESPERANTISTA FEDERACIO KAJ
DE LA INTERNACIAJ FLORAJ LUDOJ

Nia devizo: *Maro estas gitaro* Redakcio : Carrer València, 245 - BARCELONA

DIREKTORO: S. ALBERICH-JOFRE

Redaktoroj : Delfi Dalmau, Jaume Grau Casas, Marian Solà

Pri niaj kursoj

Denove la esperantistoj komencis en siaj grupoj kursojn de la ligo internacia. Post la dumsomera ripozo komenciĝis la aŭtuna plugado kaj jeni atendas la printempan rikolton. Ĉu ni rikoltos multnombrajn kaj bonkvalitajn fruktojn aŭ ni vidos kiel kutime ke la nombro de komencintoj iom post iom malgrandiĝas kaj ke fine restas kelkaj fervoraj lernantoj, kiuj alvenos al la fino de la kurso kun supra kono de lingvo?

Ni konstante spertas, ke la unuagradaj kursoj liveras samideanojn, kiuj povas legi kaj skribi Esperanton pli malpli bone, sed al ili multo mankas por havi plenan konon pri la mekanismo de la lingvo. Ĉeesto en supera kurso estas nepre necesa por kompletigi la embrian konon. Tamen, grandaj malfacilaĵoj prezentigas por efektiviĝi tion. Unue la grupo ne trovas facile spertulon, kiu povus preni sur sin la taskon de vere supera kurso kaj ne ĉiu lingve sperta esperantisto taŭgas por tiu ofico. Krom tio, la malsano de neperfekto estas malnova kaj esperantistoj el la unuaj rikoltoj ne estas sufiĉe poluritaj por doni la necesan helpon al la novaj. Ili neniam metis al si en la kapon, ke ili devas ellerni la lingvon.

Nia kara kumbatalinto Hodler iam diris en tre interesa artikolo, parolante pri la novaj lernantoj "kiam oni povas iom paroli pri elementaj aferoj, oni rezignas je plua studado". Prave, vi facile povas konstati kiel signifnifa nombro ĉeestas superan kurson. Kio do fariĝis el la unuagradaj lernintoj? Tute simple; aŭ ili supozas ke la atingita scio sufiĉas por interŝanĝi sensecajn poŝtkartojn, aŭ ili pensas, ke ilia kapo ne taŭgas por plua studado. Ili ankaŭ povas esti instigitaj al la forlaso de la komencitaj studoj, kiam ili trovas, ke Esperanto ne donas hodiaŭ sufiĉe praktikan profiton.

Ne estas nia intenco longe paroli pri la hodiaŭa utileco de nia lingvo internacia. Ni celas precipe iom helpi al la enradikigo profunda kaj vera de la lingvo. Pri la utileco, flanka aspekto de idealistoj, ni povus trovi argumentojn kaj pravigojn sed tio ne estas nia celo.

Esperanto, krom la flanko amuza, el kiu oni povas eltiri laŭvolan porcion — kion cetere oni faras tre malavare — havas pli altan kaj noblan celon en la mondo, ol interŝanĝado de poŝtmarkoj, poŝtkarkoj senenhavaj k. t. p. Por tio sufiĉas supraĵa lernado; por tio estas sufiĉa kelksemajna studado. Tiaj esperantistoj restos en niaj vicoj ne pli longe ol ĝis ilia kolektemo aŭ scivolemo estos kontentigita. Certe ni povus fari iun escepton kaj konstati ke post la vekita scivolemo venas plena sindono al la internacilingva efero.

Ĝenerale neniu estas malkapabla por ellerni Esperanton. Volo estas sufiĉa por tio kaj ne granda intelekto. Pli ol unu fojon mi konstatis en miaj kursoj, ke pli multe progresas en la lernado ne tiu, kiu havas lingvistikajn konojn kaj ĝeneralan intelektan kulturon, sed tiu, kiu sin donas plene al la studado, kies entuziasmo kaj lernemo kompensas la mankon de instruo.

Sekve, kion oni devas fari por konservi la maksimuman nombron da lernantoj kaj eltiri plej altan pozitivan profiton el niaj kursoj?

Antaŭ ĉio oni devas elekti — se oni povas elekti, kompreneble — taŭgajn gvidantojn de la kurso. Ni jam diris pli supre, ke ne ĉiu esperantisto taŭgas por instrui Esperanton. Ne sufiĉas, ke la instruanto parolas kaj skribas korekte la lingvon — en nia nacia lingvo mem ne ĉiu kiu uzas la lingvon bone, povas preni sur sin la gvidon de kurso — estas necesaj kelkaj apartaj kvalitoj por doni vivon al la kurso, konservi la lernantojn en konstanta intereso kaj reteni ilin apud si ĝis la fino de la kulturata verko.

La kursgviganto sondu la psikologion de ĉiu nova adepto, li esploru kaj eltrovu la inklinojn de la varbito por trovi la ĝustan malfermaĵon tra kiu li inokulos la semon de intereso, sindonemo kaj asimilo. Se li sukcesos sur tiu ĉi vojo, se li tiamaniere povos altiri la valorajn elementojn novajn, tiam facile malfermiĝos rekta vojo por sentigi la spiriton de la lingvo.

Kiel ĉiuj naturaj lingvoj, Esperanto, ne malpli natura ol ili, kiel pruvis diversfoje nia kara profesoro Dalmau, havas sian propran pesonecon, sian spiriton. Se la uzanto ne konatiĝas kun tiu spirito, tiam la lingvo fariĝas peza kaj nefleksebla, sed se oni venkas ĝin, oni renkontiĝas kun elasteco, fleksebleco, kiuj mirigas la lernanton pli kaj pli.

Ni multobligu niajn klopodojn por doni al la kursoj la maksimumon da favoraj ŝancoj por reteni la konvertitojn kaj tiel ni evitos tian amasiĝon de lingvaj mallertuloj, kiuj ne sentas inklignon legi niajn gazetojn, niajn literaturajn verkojn k. t. p. Tia rezultato ne estas naskita de la lingvo mem, ĝi ne devenas de individua mallerteco: ni mem estas kulpaj, ke ni ne sufiĉe kulturis la ellernigadon. Ni propagandas kaj uzas niajn fortojn por la elementaj kursoj kaj al la superaj ni donas flankan gravecon kaj vivon tre mallongan.

Tro ofte ni propagandas, ke Esperanton oni povas lerni en la daŭro de

kelkaj horoj, ne atentante pri tio, ke ĝi postulas kelkajn monatojn de profunda studado, konstanta ekzerciĝado kaj praktikado. La lernantoj estas tiel konvinkitaj, ke kelkaj lecionoj sufiĉos por koni la novan lingvon, ke ili forlasas la studon post kelka tempo konstatinte ke la afero ne marŝas kiel ili antaŭsupozis.

Ni diskonigu la facilecon de Esperanto, sed ni ne diru tion tiel ke oni povus kredi pri absoluta facileco. La facileco de la Zamenhofa verko rezultas el la malfacileco de la naciaj lingvoj kaj nur kompare al ili ĝi prezentas tiun altan gradon de supereco kaj facileco. Ni diru al la novaj lernantoj, ke la tasko, kiun ili entreprenas, postulas sinoferemon, konstantecon kaj intelektan streĉon. Se ni agos tiel ni evitos, ke multaj homoj eklernas la lingvon kaj poste fariĝas ĝiaj malamikoj.

Nun, ĉe la komenco de la lastaj kursoj, ni pripensu kiel grava estas nia instrua tasko por la bono de nia afero. Ni klopodu por ke la novaj varbitoj ĝisoste konvertiĝu.

S. ALBERICH JOFRÉ

La Malsanktigita Sabato

de I. Zangwill

Alproksimiĝis la momento en kiu mortos la pola centjara avino. Laŭ la averto de la kuracisto, ŝajnis ke ŝi restos viva nur unu dolorigan horkvaronon. Ŝia malsano estis subita, kaj la genepoj, kiujn reproĉeti ŝi ĉiam ĝuadis, ne povis ĉeesti.

Ŝi jam trabatalis la grandan ondon de doloro, kaj estis flosanta preter la limojn de sia tera rifuĝejo. La flegistinoj, forgesante la ĝenon kaŭzitan al ili de ŝia plendemo kaj ŝiaj tropostulaj skrupuloj pri la manĝaĵoj, sin klinis super la lito kie kuŝis la velkinta estaĵo. Ili ne sciis, ke ŝi denove travivas la unikan grandan okazon de sia vivo.

Antaŭ preskaŭ kvardek jaroj, kiam (kvankam jam preskaŭ sepdekjara, kaj vidvino) pola vilaĝo formis ŝian tutan horizonton, ŝi ricevis leteron. Ĝi alvenis je la antaŭvespero de sabato en iu tago de pluva somero. Ĝi venis de ŝia fileto — ŝia sola filo — kiu estris kamparan gastejon je distanco de tridek sep mejloj, kaj estis patro de familio. Ŝi malfervis la leteron kun febra maltrankvilo. Ŝia filo estis kvazaŭ la pupilo de ŝia okulo. La maljuna virino avide legis de dekstre maldekstren la hebrean skribaĵon. Poste malforteco kaptis ŝin, kaj ŝi preskaŭ falis.

Enigita sufiĉe senzorge en la kvar paĝoj estis frazo, kiu por ŝi elstaris

kvazaŭ per literoj el sango. «Mi ne sentas min tre sana nuntempe; la vtero estas tiel subprema kaj la noktoj estas nebulaj. Sed estas negrave; mia digesto estas iom malordigita, jen ĉio». Troviĝis en la koverto rubloj por ŝi, sed ŝi lasis ilin fali planken sen rimarko. Panika timo, vojaĝante pli rapide ol la malakurata poŝto tiama, jam antaŭe portis famon pri subita atako de ĥolero en la distrikto kie loĝis la filo. Jam dum la tuta tago, timo pri ŝia knabo ondadis ĉirkaŭ ŝia koro; la letero konfirmis ŝiajn plej terurajn antaŭtimojn. Eĉ se la unua tuŝo de la ĥolero-diablo ne estis sur li kiam li skribis, tamen laŭ ŝia propra konfeso li estas en tia stato, en kia la malsano plej facile atakas. Jam nun li estas sur malsanlito — ne, eble sur mortlito, se ankoraŭ ne mortinta. Eĉ en tiu tempo la avineto estis vivinta preter la ordinara aĝo; ŝi jam vidis morti multajn homojn, kaj sciis ke la Mortanĝelo ne ĉiam malrapide plenumas la taskon. Dum epidemio, li estas tro okupata por dediĉi multe da tempo al ĉiu paciento. Patrino instinkto ektiris la kordojn de ŝia koro, logante ŝin al la filo. La fino de la letero ŝajnis enteni specialan aŭguron: «Venu baldaŭ por viziti min, patrineto. Mi ne povos viziti vin dum kelka tempo». Jes, ŝi devas iri tuj — kiu scias ke tiu ne estos la lasta fojo je kiu ŝi rigardos lian vizaĝon?

Sed jen venis terura penso por haltigi ŝin. La Sabato ĵus komenciĝis — antaŭ momento. Veturado, rajdado, ĉia vojaĝado estas malpermesitaj dum la venontaj dudek kvar horoj. Freneze ŝi pripensis la situacion. La religio permesas la malsanktigon al la Sabato nur laŭ unu kondiĉo — ke oni per tio savu vivon. Per nenia streĉo de logiko povis ŝi sin trompi en la kredon ke la resaniĝo de ŝia filo dependas de ŝia apudeco — ne, analizinte la aferon kun la kruela senkompateco de skrupula konscienco, ŝi konfesis ke lia malsano mem estas nur kredebla hipotezo. Ne; iri nun al li sendube estus malsanktigi la Sabaton.

Kaj tamen, sub ŝia tuta rezonado, ŝia konvinko ke li estas morte malsana, ŝia decido ekiri tuj, neniam ŝanceliĝis. Post doloriga baraktado ŝi kompromisis. Ŝi ne povas iri per veturilo — tio laborigus alian personon, krom ŝin mem, kaj, plie, necesigus financan negocon. Ŝi devos piediri. Kvankam peke estas transiri la limon de du mil jardoj preter la vilaĝo — la distanco fiksita de rabena leĝo — tio estas neevitebla. Kaj el ĉiaj vojaĝmetodoj, la piediro estas nepre la malplej peka. La Sankta Dio — Li estu benata — nepre scias ke ŝi ne volas labori; eble en ŝia kompato Li senkulpigos maljunulinon, kiu neniam antaŭe malsanktigis Lian ripoztagon.

Kaj tial, tiun saman vesperon, rapide manĝinte, kaj metinte en sian bruston la karan leteron, la avineto zonis la vestaĵon por marŝi la tridek sep mejlojn. Ŝi ne prenis bastonon, ĉar tion porti, laŭ la talmuda difino, estas labori. Nek ŝi povis porti ombrelon, kvankam estis pluvsezono. Mejlono post mejlo ŝi paŝegis vikle antaŭen, al tiu pala vizaĝo kiu kuŝis tiel malproksime preter la horizonto, kaj tamen ĉiam brilis antaŭ ŝiaj okuloj kiel gvidanta stelo. «Mi venas, mia ŝafido», ŝi murmuris, «la patrineto estas survoje».

Estis varmmalseka nokto. La ĉielo, ruĝa per stranga, hektika, kvazaŭ sorĉa lumo, ŝajnis pendi super la tero kiel ĉermantelo. La arboj, kiuj borderis la vojon, estis vualitaj per ĉifonsimila vaporo. Je noktmezo, la nebulo kaŝis la stelojn. Sed la avineto sciis, ke la vojo rekten kondukas. La tutan nokton ŝi marŝadis tra la arbarego, sentima kiel Una, renkontante nek homon nek beston, kvankam la lupoj kaj la urso enloĝis ĝiajn profundaĵojn, kaj serpentoj sin kaŝis en la arbetoj. Sed nur la senofendaj sciuroj ekkuris trans la vojeton. La mateno trovis ŝin ellacigita, kaj preskaŭ lama. Sed ŝi daŭre marŝadis antaŭen. Preskaŭ la duono de la vojaĝo ankoraŭ restis por fari.

Ŝi kunportis nenian manĝaĵon; tio ĉi, ankaŭ, estas kontraŭleĝa ŝarĝo, ŝi nek povas aĉeti ion je la sankta tago. Ŝi diris, marŝante, la Sabatmatenan preĝon, esperante ke Dio pardonu la mankon de respekto. La ripetado donis al ŝi partan forgeson pri ŝiaj doloroj. 'Kiam ŝi pasis tra vilaĝo, la terura famo pri ĥolero estis konfirmita: ĝi flugilojn donis al ŝiaj piedoj dum dek minutoj, poste korpa malforteco estis pli venka ol ĉio alia, kaj ŝi estis devigata klini sin sur la barilo ĉe la ĉirkaŭaĵo de la vilaĝo. Estis preskaŭ tagmezo. Pasanta almozulo donis al ŝi pecon da pano. Feliĉe ĝi estis sen butero; tial ŝi povis ĝin manĝi kun nur malgrandaj duboj pri tio, ĉu ĝi antaŭe tuŝis ion malpuran. Ŝi rekomencis la marŝadon, sed la momenta ripozo nur kaŭzis ke ŝiaj piedoj sin movu pli dolore kaj malfacile. Plaĉus al ŝi bani ilin en rivereto, tio ankaŭ estas malpermesita. Ŝi elprenis de sia brusto la leteron, kaj relegis ĝin kaj spronis sian malpliigantan forton per krio: "Kuraĝon, mia ŝafido! la patrineto estas survoje." Tiam la plumbkoloraj nuboj fandigis en akrajn liniojn de pluvo, kiu batis al ŝi la vizaĝon, refreŝigante ŝin dum kelkaj momentoj, sed baldaŭ malsekigante ŝin ĝishaŭte, plipezigante la saturitajn vestojn, kaj igante la vojon amaso da koto, kiu ankoraŭ pli malhelpis ŝiajn malfortikajn paŝojn. Rekte kontraŭ la vento kaj la blovata pluvego ŝi antaŭen lametis. Jam konsumis ŝin nova timo — ĉu ŝi havas forton por daŭrigi? Ĉiun momenton ŝi malpli rapidiĝis; ŝi sin movis kiel heliko. Kaj ju pli malrapide ŝi iris, des pli vigliĝis ŝia antaŭsento pri tio kio ŝin atendas je la fino de la vojaĝo. Ĉu ŝi eĉ aŭdos lian morthoran vorton? Eble — terura penso! — ŝi alvenos nur suflĉe frue por rigardi lian mortintan vizaĝon. Eble jenmaniere punos ŝin Dio pro ŝia malsanktigo al la sankta tago. "Kuraĝon, mia ŝafido!" ŝi plorkriis. "Ankoraŭ ne mortu! La patrineto venas!"

Ĉesis la pluvo. La suno aperis varma kaj arda, kaj sekigis al ŝi la manojn kaj la vizaĝon, poste denove per ŝvito saturis ilin. Ĉiu colo jam estis torturo, sed la kuraĝaj piedoj ankoraŭ antaŭen dolore rampis. Estis mortanta voĉo — ankoraŭ tre malproksima, ho ve! — kiu alvokis ŝin, kaj dum ŝi sin trenis antaŭen, ŝi respondis, «Mi venas, ŝafido mia! Kuraĝon! la patrineto estas survoje. Kuraĝon! Mi rigardos vian vizaĝon; mi trovos vin vivanta.»

Foje vagonisto rimarkis ŝian mizeron, kaj proponis al ŝi veturon, sed ŝi

obstine skuis nee la kapon. La senfina posttagmezo pasadis — ŝi rampis laŭ la arbara vojo, faletante de tempo al tempo pro absoluta sveneco, kaj ŝirante manojn kaj vizaĝon per la dornoj de la vojborde. Fine mallevigis la kruela suno, kaj malbonodoraj nebuloj levigis el la arbaraj lagetoj. Kaj ankoraŭ la longaj mejloj etendadis sin, kaj ankoraŭ ŝi malrapidis antaŭen, letergia pro ellaciĝo, apenaŭ konscia, kaj farante ĉiun paŝon nur pro tio, ke ŝi jam faris la antaŭan. De tempo al tempo ŝiaj lipoj murmuris, «Kuraĝon, ŝafido mia! Mi venas». La Sabato jam finiĝis antaŭ ol la avineto, difektita kaj sanganta, kaj nur ne tute svenanta, alrampis al la gastejo de sia filo, ĉe la bordo de la arbaro. Ŝia koro estis malvarma pro fatala antaŭtimo. Ne montriĝis ĉirkaŭ la pordo la kutima sabatnoka amaso da polaj kamparanoj. La sono de multaj voĉoj, strange kantantaj hebrean himnon, elondiĝis al la malluma ekstero. Kaftanportanta viro malfermis la pordon, kaj meĥanike levis la montran fingron por ke ŝi eniru senbrue. La avineto enrigardis en la malantaŭan ĉambreton. Ŝia bofilino kaj ŝiaj genepoj sidadas sur la planko — la sidloko de funebrantoj.

«Benata estu la justa Juĝanto!» ŝi diris, kaj ŝiris al si la jupon. «Kiam li mortis?».

«Hieraŭ. Ni devis rapide enterigi lin antaŭ la komenco de la Sabato».

La avineto levis la tremantan voĉon, kaj partoprenis la himnon, «Mi kantos novan kanton al Vi, ho Dio; per dekkorda harpo mi kantos laŭdojn al Vi!»

La flegistinoj ne povis kompreni, kia subita enfluo de forto kaj impulso levis al sidpozo la kvazaŭmomian figuron. La avineto ŝovis en sian velkintan bruston la malgrasan manon kaj eltiris paperon, eluzitan kaj flavan kiel ŝi mem, kovritan per strangaj hieroglifoj, kies koloro jam de longe paligis. Ŝi tenis ĝin preme al la malhelaj okuloj — bela lumo venis en ilin, kaj heligis la milionosulkigitan vizaĝon. La lipoj sin movis tréme; «Mi venas, ŝafido mia!» ŝi murmuris. «Kuraĝon! La patrineto estas survoje. Mi rigardos vian vizaĝon. Mi trovos vin vivanta!»

El la angla tradukis

LOUISE BRIGGS

Premiita en la XII Internaciaj Floraj Ludoj

Scienco kaj Miraklo

En ĉiu tempo la problemoj pri kunigebleco aŭ nekunigebleco de miraklo kaj scienco vive estis diskutata. Ankaŭ en nia epoko ĝi estas priatraktita en multaj libroj kaj broŝuroj. Antaŭnelonge la fame konata universitata profesoro Dro. Johano Ude en Graz, kiu ja doktoriĝis en teologio, filologio,

tir-kaj natursciencoj, en publika kunveno respondis al la ateisto kaj migranta paroladisto Dro. Aigner jene pri la problemoj:

Ateisto, monisto, materialisto, kiu deklaras, ke ekzistas neniu Dio, neniu kreinto, devas diri, kiel Dro. Aigner, ke miraklo ne estas ebla. Sed mi estas konvinkita kristano. Estas do vasta fendego inter Dro. Aigner kaj mi. Se tamen Dio ekzistas — kaj mi absolute ne dubi povas pri lia ekzistado — tiam la ebleco de mirakloj estas evidenta. Certe, kiu neas tion, tiu konsekvence ankaŭ devas nei miraklojn. Oni ja asertas, ke la ekzakta scienco ne povas toleri miraklon, ke miraklo kaj scienco ne estas kunigeblaj, ĉar la ekzakta scienco konstruas sur la ekzisto de naturleĝoj, sur la nevariebleco kaj eterneco de la naturleĝoj. Kaj la miraklo, diras la kontestanto de Dio, trarompas la naturleĝojn, la miraklo trabreĉas la seninterrompan kaŭzan rilatecon de la naturo kaj per tio malebligas la sciencan esploradon.

Mi mem dum longaj jaroj fakstudadis natursciencan, dum kvin jaroj zoologion kaj botanikon kaj dum du jaroj kaj duono medicinon. Mi do konas la ekzaktajn metodojn tiom bone kiom Dro. Aigner, kaj mi lernis ilian aplikadon. Mi konas kiel li la valoron de la grandaj naturleĝoj: la konstantleĝon de la materio, la konstantleĝon pri konservado de energio, la leĝon pri transformado de energio kaj la entropian leĝon. Tiuj leĝoj efikadas hodiaŭ tutsame kiel hieraŭ kaj mi scias, ke ili morgaŭ efikados same kiel hodiaŭ. Mi konas la grandajn leĝojn de la vivo, la leĝon, ke ĉiu vivanta devenas nur de io vivanta, kaj la alian leĝon, ke ĉiu ovo devenas de alia ovo, ĉiu ĉelo de alia ĉelo kaj ĉiu ĉelkerno de alia ĉelkerno. Sed mi tuj devas konstati, ke Dro. Aigner pridubas la ekziston de la naturleĝoj kaj ke li trarompas ilin. Ĉar por la ekesto de la unua vivo tiuj leĝoj, laŭ li, ne ekzistas. Li pretendas, ke io vivanta devenis el io senviva. Eĉ konsentante pri la neverŝajnaĵo, ke la vivo venis sur la teron de alia planedo, ĝi tamen iam kaj ie devis ekesti, kaj, se ne per kreado, kiun Dro. Aigner malakceptas, per pranasko! La konata paleontologo Dro. Branca (Berlino) skribas en sia broŝuro «Der Stand unsrer Kenntnis vom fossilen Menschen» (La grado de nia kono pri la fosila homo): «Ĉiu kiu akceptas pranaskon, devas scii ke li, ĉe nia ekkono de la naturo, akceptas miraklon, miraklon akurate tiel grandan, kiel tiu, kiun la eklezio akceptas. La tuta diferenco tiam konsistas nur en tio, ke oni ĉi tie la agon, kiu efektiviĝas kontraŭ la naturleĝo, t. e. tiun miraklon, alkonfidas al absolute senviva kaj senspirita materio, dum tie oni kredas, ke pure spirita estaĵo, nome Dio, efektiviĝis la miraklon».

Kiam la diiste konvinkita homo konstatas miraklon, tio tute ne disrompas la naturleĝon. La leĝo efikas poste kiel antaŭe. Nur en ĉi tiu speciala okazo iu forto, kiu staras super la naturfortoj, kiu ilin regadas kaj estradas, nome Dio, en sia libereco intervenis.

Kaj por la diiste pensanta homo estas per si mem afero komprenebla, ke Dio el pli altaj, super la naturo kuŝantaj motivoj, en certa kazo povas efiki kontraŭ la naturleĝo. Estus Dio bela, kiu ne povus trarompi la naturleĝojn de li mem kreitajn!

Miraklo en la propra senco estas ja «eksterordinara, konkreta fenomeno, kiu, superante la kapablecon de la nuraj naturfortoj, estas la rezulto de la sola kaj senpera volo de Dio». La miraklo do ne estas senkaŭza fenomeno, ĉar ĝi efektiviĝas per la interveno de Dio. Sed ĝi ankaŭ ne estas laŭ-kaprica fenomeno, sed ĝi servas al pli alta, super la naturo troviĝanta, religia celo. En la miraklo kuŝas do tendenco, sed nenio mallogika estas en ĝi. Tamen tute mallogika estos tio, kion diras Zola kaj kion devas diri kun li ĉiuj monistoj: «Mi ne kredas je miraklo, kaj mi eĉ ne kredus, se mi vidus, ke ĉiuj malsanuloj subite estus sanigitaj». Kontraŭ tia «sensupozemo» ĉiu pruvado estus absolute vana.

Sed por konstati, ke iu fenomeno estas mirakla, oni tute ne bezonas esti iu scienca fakulo, nek medicinisto, nek filozofo, nek teologo nek natursciencisto ktp., oni nur devas bone uzi siajn sentojn. Ĉu mi devas esti kuracisto por povi konstati, ke pusanta abceso per la apliko de akvo el Lourdes subite saniĝas, aŭ ke ok jarojn pusanta kaj gangrena krurrompo, ĉe kiu ja ostoj disiĝis ĝis centimetro, kiel en la kazo de Ruder, subite kunkreskas? Cetere la medicina scienco plej bone servas por konstati la miraklan saniĝon de vundoj, kiel en la kazoj de Gabriele Gargam, fraŭlino Ernestino Guilloteau kaj fraŭlino Henrieto Haŭton. Eĉ monisto, eĉ sendia kuracisto, devas diri: «En tiuj ekzemple menciitaj kazoj la naturaj fortoj, kiuj efikas ĉe klinikaj procedoj, tute ne sufiĉas por klarigi la saniĝojn». Aŭ oni devas diri, ke ĉiuj kuracistoj, kiuj okupiĝadis pri la menciitaj kazoj, estas aŭ nur trompistaj, nekapablaj fakuloj, aŭ mem konsciaj trompistoj. Kion la multcentoj da kuracistoj dum kvindek jaroj atestas en Lourdes, tion eĉ Aigner ne povas nomi mistifikon, blagon aŭ trompaĵon. Kaj tiun doktoron Boisserie, la multjaran gvidanton de la kuracista oficejo de konstatado en Lourdes, en kiu oficejo kredantaj kaj nekredantaj kuracistoj povas iradi kaj venadi, oni verŝajne ankaŭ ne povas taksu trompiston aŭ trompitan idioton!

Certe la monistaro uzadas la tre neseriozan aserton: «Ĉiuj tiel nomitaj miraklaj saniĝoj tute ne estas tiaj, aŭ ili estas klarigeblaj per sugesto, per psiĥozo aŭ per hipnozo». Mi ja tre dezirus scii, kiamaniere oni povus klarigi per sugesto la subitan kunkreskon de la depost ok jaroj disrompitaj krurostoj de Ruder. Mi same deziregus aŭdi, kiamaniere la ambaŭ de multaj kuracistoj atestitaj subitaj saniĝoj de Guilloteau kaj de Haŭton povis efektiviĝi per psiĥozo de la masoj. Sed la monisto konas la solvon: «Kion oni ne povas klarigi, tio estas psiĥozo», kaj la natura kaŭzeco estas savita kaj oni denove libere spiras, ĉar oni per tio evitas al si ĉian pruvadon. Ĉu tia procedo povas arogi al si ian sciencecon?

Estas memkompreneble, ke la historia enketado pri okazintaj mirakloj devas esti plenumata tute laŭ la reguloj de ĝusta, senantaŭjuĝa historia esplorado. Temas nur pri tio, konstati la fakton kaj pruvi la okazaĵon, ne permesante fortimiĝi sin de eksterordinaraj fenomenoj. Kiu alproksimiĝas al la fakto konvinkite, ke miraklo, ne estas ebla, tiu jam estas influita kaj konsideras certa tion, kion ti unue devus pruvi.

Se vi demandas, kiamaniere la kredanta katoliko taksas la miraklon, oni koncize povas respondi: Neniu miraklo, kiu okazas en Lourdes, aŭ en Limpias, aŭ en Aachen, aŭ ie ajn, estas dogmo por li. Ni neniel estas devigitaj kredi ĝin. Sed estas certe malprudente, nei tion, kio estas garantiita miraklo. Ni katolikoj devas atendi en ĉiu kazo, antaŭ ol ni povas aserti ke iu fenomeno estas mirakla, la rezulton de science-kanona esplorado de niaj ekleziaj aŭtoritatoj.

Mirakloj estas grandagoj de Dio kaj iliaj efikoj konsolas kaj admonas ke super la naturo la kreinto ekzistas, efikadas kaj sin pravas. Iuj komprenas ĉi tiun vokon de la graco, aliaj ĝin ne komprenas aŭ ne volas ĝin kompreni. Sed rilate al efektivaj kaj neriproĉeble pruvitaj mirakloj, eĉ se estus konsekrita hostio el kiu fluas vera homsango, aŭ sanganta bildo de la koro de Jezuo, aŭ iu subita saniĝo, t. e. ĉie, kie miraklo estas pruvita, tute ne estas honto aŭ reakciemo aŭ iel malprudentemo, diri sian «Kredo», mi kredas. La provo de profesoro Cohn, klarigi la sangantan hostion per la «Micrococcus prodigiosus», plene malsukcesas ĉe la mirakloj en Mirebau kaj Aachen, kiuj estas pruvitaj de multe da senriproĉaj atestantoj, eĉ de fakuloj. Famaj sciencaj esploristoj kiel Ampère, Faraday, Liebig, Secchi, kies kompetenton verŝajne neniu povas nei, estis kredantaj, ili estis miraklo-kredantaj viroj. Scienco kaj miraklo-kredo do ne kontraŭstaras unu la alian. Ĉar kiu kliniĝas antaŭ faktoj, neniam estas reakciema, sed ĉiam progresema. Kiu tamen asertas, ke mirakloj ne ekzistas tiu ĝin unue pruvu.

Certe la mirakloj astas ĝenaj. Ĉar ili diras ion al ni; ili memorigas nin pri la metafiziko, ili postulas enpensiĝon, etik-religian renovigon, ili decidiĝas montriĝas severaj admonantoj pri alia mondo, kaj tio plej ofte estas la ĉefa kaŭzo por la kontesto. Seriozaj homoj do tute ne povas ne atenti la veran miraklon, ili devas konsideri kaj pripensi ĝin.

Por ĉiuj ili, kiuj hodiaŭ aljubilas al la monismo, certe iam venos la tago kaj la horo, kiam plenumiĝos por ili tio, kion diras la poeto de la «Dreizehnlinden» (Dektri tilioj):

Al Dio kreitaĵo apartenas,
Ne povas vi de Li forkuri.
Iam, ĉu morgaŭ aŭ pli poste,
Vi nepre antaŭ Li genuos. —

JAKOBO SCHMID

Menciita en la XII Internaciaj Floraj Ludoj.

Tiu ĉi numero de «Kataluna Esperantisto» estas submetita al la militista cenzuro.

Antaŭ la tribunalo

«Sinjoraj moŝtoj, juĝistoj bravaj
 min demandantaj pri mia krimo
 por la verdikton fari sen timo
 laŭ leĝa justo, — vi estas pravaj.
 La sanga kulpo min ŝiras morde
 kaj kortaŭzantan ŝarĝon mi sentas...
 Min ĝi torturas... min ĝi turmentas...
 Konfesos ĉion mi do laŭorde.

... ..

Jes, mi memoras, ke antaŭ jaro
 estis printempo, maja vespero...
 Jam sur verando verdis hedero,
 amflustroj en la foliaro...
 En koro sangon vipante bolis
 febraj sopiroj de la printempo...
 Pelis al peka amo min sento,
 soifis lipoj... Mi ami volis

... ..

Dommastro mia kun milda tuŝo
 kaptis la manon, al si min prenis...
 Pro la feliĉo preskaŭ mi svenis
 dum kisis, kisis min vira buŝo...
 Li min karesis... La vortoj ravis
 koron knabinan, koron naivan
 kaj mi ekiris — vojon deklivan
 fidante al li... Jes, li — min havis.

... ..

Kaj poste?... Poste, dum amaj horoj
 dolĉaj esperoj koron dorlotis.
 Liaj promesoj riĉe min dotis,
 ĝis venis scio kun la doloroj.
 Sendormaj noktoj, barakto larma
 ofte vizitis mian animon...
 Vekis frenezajn pensojn kaj timon
 en febra cerbo konjekto svarma

... ..

En ŝima budo, dum kriza horo
 naskis bastardon mia utero.
 Orfa kaj sola en la sufero
 mi ĝemis... veis kun korangoro.

... ..

Ve! Ve al mi! Min honto instigis.
 Lin mi sufoke premis al sino;
 Idon senkulpan peka patrino.
 Ve! Ve al mi! Mi mem lin mortigis!
 Ĉar aĉa honto kaj venĝoflamo
 flagris brulvunde, sentojn sufoke
 kaj mi... mi, la patrino, mortvoke
 suĉigis morton el mia mamoo...

... ..
 Jen... Mi rakontis laŭorde ĉion...
 Ĉu ne, sinjoroj, ĝuste mi kredas,
 ke mian krimon vane mi pledas,
 kaj por indulgo mi petu Dion?!

... ..
 Sinjoraj moŝtoj, vi pravas tute...
 Sorton simflan miloj jam havis,
 kiujn printempo venkis kaj ravis...
 La justan punon mi prenos mute.
 Do ĵetu min al karcera fundo,
 ke la sanganta ombro min tentu,
 kun ve-riproĉo ĝi min turmentu,
 ĝis cikatriĝos la kora vundo!
 Do ĵetu min al karcera kelo
 kaj enterigu oni min viva
 kaj min blindigu sfero lesiva,
 ĝis venos savo el la ĉielo!
 Do ĵetu min al karcera putro,
 por ke al ŝlima vermo kaj rato,
 kies intestojn tordas malsato
 ĉi korpo estu vivdona nutro!
 Sed juĝu kun mi pri sunradio,
 maja printempo, ama sopiro,
 pri la birdkanto, kisoj de viro,
 destino homa, pri ĉiu, ĉio...
 mem Dion voku al juĝo veni,
 kiu nin kreis, nin la vantulojn,
 kial ne kreis Li nur — sanktulojn,
 kaj amon kial Li metis en ni?
 Vokita estu al tribunalo
 pro la plej granda krimo sur tero
 kiu pri fruktoj de la utero
 elpensis leĝon de vandalo.
 Laŭ tiu leĝo infano eta
 estas en vivo leĝe stampita,

unu — senpeka, rajte naskita,
 alia — honta surŝarĝo peka.

 Pro tiu leĝo patrinoj krimas. ...
 Tiu ĉi leĝo diktas la sorton,
 rabas feliĉon, spiras la morton
 al tiuj, kiuj la vivon timas.
 Pro kulpo mia kaj de knabinoj.
 krime agantaj en malespero,
 estu ĵetitaj vi al karcero,
 ekzekutistoj de l' gilotinoj,
 ĉar dia juĝo kun mil malbenoj
 trafos justfare nur vin tiranoj,
 aĉaj murdistoj de la infanoj,
 vin, leĝfaristoj, vin, leĝhienoj!!

JULIO BAGHY

XIV Kongreso de K. E. F.

Sóller, 5-6-7 junio 1927

Iom post iom alproksimiĝas la dato de nia Kongreso en Sóller kaj iom post iom la katalunaj esperantistoj pli profunde sentas la deziron ĉeesti ĝin, ne nur pro la kutima beleco de niaj festoj, tiel fervore organizataj de la lokaj komitatoj, kiuj dronas en laboro por regali plej bone la kongresanojn, sed ankaŭ pro tio ke la fama Sóller, kaj ĝenerale ĉiu urbo en Mallorca, havas magnetan forton altiri al si ĉies admiron kaj ŝaton.

Mallorca ne bezonas kongreson de K. E. F. por altiri la esperantistojn, sed se ni aldonas al tiu natura forto la allogon de niaj kongresoj, ŝajnas ke ni povas konkludi, ke ĉiuj katalunaj esperantistoj svarmos tra la stratoj de Sóller, tiel belaj kaj originalaj, dum la 5-6-7 junio. Kiu ne ĉeestos la Kongreson, tiu certe havas terure malsatajn poŝojn kaj, ho ve, ne longe post-vivos la kongreson pro bedaŭro kaj envio.

Estas necese, ke niaj grupoj en siaj programoj kaj kunvenoj ofte priparolu la estontan Kongreson de K. E. F. Tiamaniere ni povos eviti la plendon de iu esperantisto, kiu ne ĉeestis nian lastaŭ kongreson ĉar li ne povis informiĝi pri ĝi.

Lastamomente ni ricevas informojn de la O. K. ke Empresa Soler, kiu tiel kontentige aranĝis la vojaĝon, gastadon k. t. p. okaze de nia kongreso en Palma, entreprenis la organizon sub la sama aspekto por la kongreso en Sóller. Ni esperas, ke nia februara numero jam povos anonci la budĝeton por la kongresontoj.

Amikoj, laŭte propagandu niajn proksimajn festojn!

XIII Internaciaj Floraj Ludoj

LISTO DE PREMIOJ (1) (fino)

- XX. — De kelkaj privataj samideanoj el Terrassa: ptoj. 50 por temo livervola.
- XXI. — De «Katolika Mondo»: Kvinjara abono por temo «Esperanto kie moderna latino».
- XXII. — De Sro. Joan Barceló el Palma: ptoj. 50 por temo libervola.
- XXIII. — De «Crédito Balear» el Sóller: ptoj. 100 por temo libervola.
- XXIV. — De «Banco de Sóller»: ptoj. 100 por temo libervola.

VERKOJ RICEVITAJ (2) (ĝis la 24 jan. 1927)

12. Laŭnatura edukado. — 13. Strofoj por Toska. — 14. Odi et Amo. — 15. De vespero al mateno. — 16. Al la edukistoj de la tero. — 17. Vortinda. — 18. Nur pensoj iras trans limo sen pago kaj timo. — 19. La Amo venkos. — 20. Dies nostri quasi umbra. — 21. Skulanco. — 22. Gloria in excelsis et in terra pax. — 23. Ĉu premion, ĉu nenion? — 24. Lingva studo por lingva studado. — 25. Jen ankaŭ proza ama verkaĵo. — 26. Amika luno. — 27. Valentino. — 28. Puisque tu sais chanter, ami, tu sais pleurer. — 29. Laŝon. — 30. Ni fosu nian sulkon. — 31. Solecoj. — 32. La amo daŭras eterne. — 33. Abismoj. — 34. Fridericus Rese.

Akcepto de pluaj verkoj finiĝas la 28 febr. 1927.

NOTOJ

Ĉiuj konkursontoj bone legu kaj plenumu la kondiĉojn por akcepto de verkoj aperintajn en la antaŭaj numeroj de *Kataluna Esperantisto*.

Al kelkaj demandintoj pri la temo de la premio XIX ni informas, ke oni povas trovi la jenajn verkojn de poeto Guillèm Colom: *Àitigues. Poema en set cants*. Estampa de F. Guasp. Palma. *L'Amor de les tres taronges i altres poemes*. Edicions de «La Revista», núm. 57. estampa de J. Marquès Arbona. Sóller.

DANKON

Plej kore ni dankas la gazetojn, kiuj bonvolis represi nian Alvokon al la XIII Internaciaj Floraj Ludoj. Ni esperas, ke dank' al la eksterordinara diskonigo de nia Festo, la proksimaj Floraj Ludoj havos plej kontentigan sukceson.

DELFI DALMAU, SEKR. Carrer València, 245 — Barcelona

(1) Vidu K. E. n.º 26-27, sept.-oktobro.

(2) Vidu la lastan numeron de K. E.

Bibliografio

(Ni recenzas verkojn duope ricevitajn)

LA ARTO DE MEMDISCIPLINO: *Psikagogio*. — Originale verkita de Charles Baudouin. Biblioteko Tutmonda N-roj 5-6. Eldonis Rudoff Mosse, Esperanto-Fako, Jerusalemer strasse 46-49, Berlin S.W. 19.—1926, 95 pĝ. $17 \times 10\frac{1}{2}$. Prezo afrank. de la unua serio (10 numeroj): 4 R. M. aŭ 1 dolaro.

Mi legis ankoraŭ neniun libron el la sama kolekto, sed se mi devas juĝi laŭ la valoro de tiu ĉi, mi nepre devas aserti ke la kolekto meritas legadon kaj atenton de la esperantistoj. Precipe ni devas ĝoji pri la apero de tiu ĉi verketo, originale verkita de la talenta samideano, kiu honoras nian movadon kaj kiu temas pri scienca kaj etika aferoj. La edukado de la volo estas certe tre interesa afero, kaj precipe en nia moderna epoko kiam la malfortigo de la nervoj kaj sekve de la volo estas unu el la plej komunaj malsanoj. La aŭtoro raportas pri la diversaj procedoj de memdisciplino enkondukitaj de la homoj en diversaj epokoj: Budhismo, Stoikismo, Kristanismo, Mensa Kuracado, Hipnota sugestio, Laŭracia Persvadado, Psikanalizo, Sinsugestiado, kaj pri ĉiu el ili li faras ĝustan komentarion. En la fino la aŭtoro klarigas sian propran doktrinon, kiun li apogas sur la instruoj de ĉiuj jam konitaj metodoj. Kvankam ne specialisto de tiu scienco psika, kaj mi devas konfesi ke sole iu tia rajtas ja fari kritikon, mi pensas ke la vera malfacilaĵo de la homo kiu volas ĉerpi profiton el tiu ĉi lernado komencas en la momento kiam li pretendas enpaŝi en la praktikadon de la memdisciplino, kaj ke eble ne ĉiu, eĉ tiu mem kiu plene rekonas la pravcon de la doktrino estas kapabla alkonduki sian volon laŭ vojo de li dezirata. Estas eble ke por sekvi la vojon de la psikagogio, por eduki sian volon oni bezonas jam grandan volforton, ĝuste tion kion oni celas. — M. S.

NORDA VENTO, Novelkolekto de Frederiko Karinthy.—Biblioteko Tutmonda N-roj 7-8. El la hungara lingvo tradukis Karlo Bodó. Eldonis Rudolf Mosse, Esperanto-Fako, Jerusalemer strasse 46-49, Berlin S.W. 19.—1926, 95 pĝ. $17 \times 10\frac{1}{2}$. Prezo afrank. de la unua serio (10 numeroj): 4 R. M. aŭ 1 dolaro.

Vi malfermas la libron kaj febro tuj vin ekposedas. Vi iras antaŭen sur la paĝojn kaj iom post iom vi forlasas la mondon, senkonsciigas, via penso iras tien kaj tien ĉi. La aŭtoro tenas vin en hipnota dormo, li regas vin dum via rigardo glitas sur liaj figuroj misteraj, strangaj, groteskaj. El la dekvar noveletoj, neniun deflankiĝas de la speciala stilo de la aŭtoro.

Bodó, la tradukinto, vere ne facile povis traduki la specialaĵojn de Karinthy, sed li sukcesis kaj havigis al ni tre laŭdindan verkon. Kelkaj neoficialaj vortoj, pri kies senco estas donata klarigo ĉe la fino de la libro, estas uzataj de la tradukinto por pli bone respreguli la stilapartaĵojn de la aŭtoro.

LA SONGHO DE MAKARO de V. Korolenko. — Biblioteko Tutmonda N.º

9. El la Rusa tradukis M. Ŝidlovskaja. Eldonis Rudolf Mosse, Esperanto-Fako, Jerusalemer strasse 46-49, Berlin S.W.19. — 1927, 48 pĝ. $17 \times 10\frac{1}{2}$. Prezo afrank. de la unua serio (10 numeroj): 4 R.M. aŭ 1 dolaro.

Makaro estis drinkemulo. Estis antaŭkristnaska vespero kaj Makaro sentis deziregon drinki... kal li drinkis ĝis ebrigi kaj songis. Li songis, ke li mortis kaj ke post longa paŝado li alvenas antaŭ maljuna Tojono (Dio), kiu severe juĝas lian pekan vivon. Li efektive pekis: li trompis, drinkis, ne pagis impostojn k. t. p. sed li suferis. «Vilaĝestroj, asesoroj kaj distriktestroj trolacigis lin postulante impostojn; trolacigis lin mizerego kaj malsatego, trolacigis lin frostoj kaj varmego, pluvo kaj sekeco, trolacigis lin la tragaciĝinta tero»... Makaro brave defendis sin kaj sukcesis kortuŝi Tojonon kaj per tio atingis sian savon.

La tradukintino havas stilon nekutiman ĉe esperantistoj. Ŝiaj frazoj fluas seninterrompe bele kaj agrable. La rakonto, kiu per si mem estas tre alloga, kun la talenta traduko de Korolenko akiras duoblan valoron.

DEKOKA UNIVERSALA KONGRESO DE ESPERANTO Esperantista Dokumentaro pri la oficialaj, historiaj, bibliografiaj kaj statistikaj aferoj. Eldonis Internacia Centra Komitato de la Esperanto-Movado. 88 pĝ. $25 \times 16\frac{1}{2}$. 1926. 12 Boulevard du Théâtre, Genève, Svisujo.

Protokolo, Financa Raporto, Statistikoj, Raporto de Internacia Centra Komitato, Konstanta Reprezentantaro, U. E. A. Prezidanto de la Akademio k. t. p.

Tre interesa libro por ĉiu esperantisto deziranta informiĝi pri nia movado. — SALJO.

Diversaĵoj

Esperanto ĉe malgrandaj nacioj.— Ni recevis kelkajn numerojn de la irlanda gazeto *Féclé na nGaedeal*, kiu enhavas tre interesajn artikolojn de nia konata, estimata kunbatalantino, Emma L. Osmond. Nia amikino brave defendas nian idealon kaj ĝuste argumentas por la alpreno de la internacia lingvo ĉe malgrandaj nacioj. Dank' al Esperanto ni havis okazon kanatigi kun la lingvo kaj literaturo de Irlando, la nacio kiun tiel multe oni amas ĉe ni.

Esperanto kaj la ministro de publika instruado.— Laŭ propono de Barcelona Esperanto-Societo, la 31 de decembro ĉiuj esperantistaj grupoj kaj societoj sendis telegramon al la Ministro de Publika Instruado en Madrid kun la celo ke en la abituriantan programon de lingvoj oni enkonduku Esperanton.

Vere estus tre grava sukceso de la esperantistoj se la ministro atentus

la peton kaj enkondukus nian lingvon en la reorganizatan abiturientan programon.

Esperanto kaj Radio.— Ĝis nun (laŭ Sennaciulo) 112 stacioj dissemi-taj tra 24 ŝtatoj disaŭdigas, ĉu paroladojn, ĉu programojn, ĉu kursojn espe-rantajn.

Nome: Aŭstralio 3, Aŭstrujo 2, Brazilio 1, Britujo 16, Ĉeĥoslovakujo 1, Danujo 3, Finnlando 1, Francujo 3, Germanujo 27, Hispanujo 5, Holando 2, Hungarujo 1, Italujo 1, Japanujo 8, Kanado 4, Latvujo 1, Meksikio 2, Nor-vegujo 1, Rumanujo 1, Rusujo 8, Svedujo 2, Svisujo 2, Urugvajo 1, Usono 16.

Grave.— Ĉu vi legis la Alvokon al la tutmonda esperantistaro aperin-tan en nia lasta numero? Ĉu vi respondis la demandaron? Urgas ke ĉiu esperantisto plenumu sian devon. Tion postulas la progreso de nia movado.

Al la grupoj kaj K. E. F. — anoj.— Oni komencis ordigi la materialon por la Kongreslibro 1927. Sendu kiel eble plej baldaŭ la liston de siaj mem-broj la grupoj kaj adresŝanĝojn kaj korektojn la membroj individuaj kaj abo-nantoj. Tre danke ni akceptos ĉiun sugeston kaj rimarkon.

Literaturaj konkursoj, 1927.— 1. Traduko de Angla Proza Literaturaĵo, de 2,000 ĝis 3,000 vortoj. 1-a premio, 30ŝ; 2-a premio, 20ŝ. 2. Originala Teatraĵeto Esperanta, por 3 ĝis 5 roluloj, de ĉirkaŭ 15-minuta daŭro, taŭga por prezentado ĉe Grupkunvenoj. 1-a premio, 30ŝ; 2-a premio, 20ŝ. 3. Originala Artikolo, de 1,000 ĝis 2,000 vortoj. Premio, 20ŝ. — *Kondiĉoj.* 1. Konkursantoj devas alpreni pseŭdonimon, kaj skribi ĝin sur la manuskripto. Ili devas skribi la nomon kaj adreson — kune kun la pseŭdonimo — sur apar-tan folion, kaj enmeti ĝin en koverton, sigelante ĝin kaj skibante la pseŭ-donimon ekstere. Tiun koverton ili devas sendi kun la manuskripto. 2. Ĉiu manuskripto fariĝos la propraĵo de la Brita Esperantista Asocio. La Asocio rezervas al si ĉiun rajton pri publikigo de manuskripto. 3. La Asocio rezervas al si la rajton, aŭ ne doni, aŭ dividi, iun ajn premion. 4. En Kon-kurso 1-a fideleco al la *kompleta teksto* estas necesega. Ĉiu konkursanto devas sendi por komparo la originalan presitan tekston, aŭ alian kopion, 5. Manuskriptoj, kun surskribo *Literatura Konkurso*, devas atingi la Aso-cion ĉe 142, High Holborn, Londono, W. C. 1, antaŭ Marto 31-a, 1927.

Nekrologo

Pere Riera, nia malnova juna kunbatalanto mortis. Kiom fervore li ba-taladis por Esperanto kaj por ĉiu nobla idealo oni tuj divenis ĉe la unua renkontigo kun li. Liaj esperoj, lia energio, li tuta, malaperis subite en la brakojn de la mistera morto, kiu ŝtelire, perfide, kaptis lin. Ni promesas duoblige nian fervoron por kompensi la laboron, kiun vi forlasis. Al la viaj nian kondolencon.

KATALUNA ANTOLOGIO

KOMPILITA DE
JAUMĖ GRAU CASAS

416 paĝoj 22 × 16

• Aĉetebla ĉe la Barcelonaj Grupoj kaj ĉe «Kataluna Esperantisto», València, 245, je 12 ptoj.

Por la resto de la Iberia duoninsulo kaj eksterlando oni sin turnu al S-ro. Eduard Capdevila, Carders, 29, Barcelona.

Prezoi kun rekomendita poŝto enkalkulita: Por Iberio: 13 ptoj. Por eksterlando: 15 ptoj. 9 ŝilingoj, 11 svisaj frankoj aŭ 2 dolaroj.

Laŭ la juĝo de kompetentaj esperantistoj, la Kataluna Antologio estas unu el la plej valoraj verkoj en Esperanto.

Aĉetu baldaŭ la libron kaj diskonigu tra la tuta mondo la altan gradon de kulturo de la miljara kataluna lingvo.

KVAR PUNKTOJ

instigas nepre aboni al
HEROLDO DE ESPERANTO

Tio estas:
Ĉiusemajna
Aktuala Ilustrita
Grandformata

Senpagajn specimenojn petu de
la administracio:

HORREM b. KÖLN, Germanujo
Reprezentanto en nia lando

F. MONTSERRAT

STR. VILLARROEL, 107, 2.^{on}, 2.^a

BARCELONA

“Kataluna Esperantisto”

ĈIUMONATA 16-PAĜA GAZETO
OFICIALA ORGANO

DE LA

Internaciaj Floraj Ludoj

Plej bonaj verkaĵoj de plej bonaj
aŭtoroj ĉieaj.

Tradicie tre bona laŭ stilo kaj preso.

Jarabono: 6 svisaj frankoj aŭ 1'50 usonaj
dolaroj aŭ egalvaloro efektivebla en
Barcelona.

Adr.: Carrer València, 245-Barcelona

Ĉiuj gazetoj kiuj bonvolos represi nian anonon, rajtos similan pri si, por kio bonvolu senditekston publikigotan.

L'ESPERANTO A COP D'ULL

ALFABET. — A, b, c (ts), ĉe (tx), d, e (é), f, g (gue, gui), ĝ (tj), h (aspirada), ĥ (fortament aspirada), i, j (y), ĵ (j), k, l, m, n, o (ó), p, r, s (ss), ŝ (ix), t, u, ŭ, v, z (s).

L'accent tònic recau sempre sobre la penúltima síl·laba (paraules planes)

LA

article determinatiu

el, els
la, les

J

(sona y)

i es terminació del plural

faktoj, manoj
okuloj, animoj

IN

sufix per al

femení

heroino, reĝino
katino, leonino

O

terminació
substantiu

lakto
urbo
komerco
(comerç)

A

terminació
adjectiu

blanka
antikva
komerca
(comercial)

I

terminació verb
(infinitiu)

kompreni
labori
komerci
(comerciar)

E

terminació
adverbial

klare
konstante
komerce
(comercialment)

CONJUGACIÓ DEL VERB

AS

temps present

IS

temps passat

OS

temps futur

US

mode condi-
cional

U

mode impera-
tiu o subjunc-
tiu

Mi skribas

skribis

skribos

skribus

skribu!

Jo esric

escriví

escriuré

escriutia

escriĝi

Els verbs compostos es conjuguen amb el verb auxiliar *esti*, i les formes de participi *ant*, *int*, *ont* (actiu: present, passat i futur) i *at*, *it*, *ot* (passiu: present, passat i futur). *Mi estas skribanta*, jo estic escrivint. *La letero estis skribata*, la lletra fou escrita

DECLINACIÓ DEL SUBSTANTIU

En esperanto, tota paraula que rep l'acció d'un verb (complement directe) acaba en **N**.

Li vidas min. Ell em veu.
Mi vidas lin. Jo el veig.

Mi skribas la leteron. Jo esric la carta.

En els altres casos, la relació que hi ha entre dos substantius és expressada per mitjà de les preposicions *al*, *de*, *kun*, *per*, *sur*, *super*, *sub*, *en*, *ekster*, *tra*, *trans*, *antaŭ*, *post*, *inter* i altres.

Al la patro, per la plumo, sur la tablo